

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Stig Horsberg, 61 26 61 50

Forvaltning av statlige tilskuddsordninger på landbruksområdet i 2025

Statsforvalteren i Innlandet vil med dette orientere kommunene i Innlandet fylke om ansvaret som kommunene har for forvaltningen av statlige tilskuddsmidler og økonomiske rammer for tilskuddsordningene.

Innhold

Generelt om forvaltningen av tilskuddsordningene og ansvarsdelingen.....	2
Forvaltning av statlige tilskuddsmidler	2
Aktører og ansvarsdeling ved tilskuddsforvaltningen	2
Mål, rammer og føringer for den enkelte tilskuddsordning	3
Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.....	4
Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	4
Tilskudd til tettere planting, gjødsling og ungskogpleie som klimatiltak	4
Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK).....	5
Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket.....	6
Regionale miljøtilskudd i jordbruket	7
Tilskudd til drenering av jordbruksjord	8
Tilskudd til tiltak i beiteområder	9
Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen	9
Tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon	10
Oppfølging og kontroll	11
Internkontroll hos kommunen som tilskuddsforvalter	11
Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere	11

Krav til kontroll med vedtak og utbetaling	11
Krav til kontroll med vedtak - budsjettmyndighet	12
Krav til kontroll ved utbetaling - attestasjon	12
Arbeidsdeling.....	12
Krav til dokumentasjon	13
Tildeling og kontroll med tilganger til fagsystemene	13
Rapportering om svakheter og sikkerhetsbrudd	13

Generelt om forvaltningen av tilskuddsordningene og ansvarsdelingen

Forvaltning av statlige tilskuddsmidler

Tilskuddsordningene skal forvaltes i samsvar med tilskuddsforskriftene, gjeldende jordbruksavtale og de økonomiske rammene som er fastsatt av Stortinget.

Forvaltningen av tilskuddsbevilgninger skal gjøres i tråd med regelverket for økonomistyring i staten. Dette regelverket, som har til formål å sikre en effektiv forvaltning, består av *Reglement for økonomistyring* og *Bestemmelser om økonomistyring i staten (økonomireglementet)*. Spesifikke krav til utforming og forvaltning av tilskudd er utdypet i økonomireglementet kapittel 6.

Kommunene er ikke en del av staten. Når kommunen forvalter statlige tilskudd, må de allikevel følge økonomireglementet. Selv om oppgaven er delegert til kommunene, har fortsatt departementet ansvar for disponeringen av budsjettvedtaket (ev.t bevilgningene).

Landbruks- og matdepartementet har instruksjonsmyndighet når det gjelder hvordan den delegerte myndigheten skal utøves og hvordan de statlige midlene skal forvaltes. Dette innebærer også en rett til å kontrollere at oppgaver og myndighet utøves som forutsatt. Kommunens politiske og administrative ledelse har derfor ingen instruksjonsmyndighet, og har som hovedregel ikke adgang til å påvirke den faglige utøvelsen av forvaltningen av tilskuddsordningene som er omtalt i dette brevet. For noen ordninger har imidlertid departementet gitt kommunene et handlingsrom for den faglige utøvelsen. Det vil i så fall gå frem av regelverket for den enkelte ordning.

Kommunene skal benytte Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer ved tilskuddsforvaltningen. Systemene er nettbaserte og krever to-faktor pålogging til Landbruksdirektoratets digitale tjenester, [se veiledningen på Landbruksdirektoratets nettsider](#).

Aktører og ansvarsdeling ved tilskuddsforvaltningen

Forvaltningsoppgavene av tilskuddsordningene på landbruksområdet er delt mellom Landbruksdirektoratet, statsforvalter og kommunene. Stortinget har delegert myndigheten til å fatte vedtak om tilskudd til kommunene gjennom jordloven og skogbruksloven. Landbruks- og matdepartementet har fastsatt forskrifter for den enkelte tilskuddsordning hvor kommunens myndighet går fram.

Kommunene har ansvar for å

- informere og veilede om regelverket og om søknadsprosessen
- saksbehandle søknader og fatte vedtak om tilskudd

- etablere kontroll med saksbehandlingen i tråd med rammer og krav
- forberede eventuelle klage til Statsforvalter

Statsforvalter har ansvar for å

- fordele og informere om rammene for midlene til kommunene
- veilede kommunene om regelverket for tilskuddene og om bruk av saksbehandlingssystemene
- ivareta kontroll med at kommunene utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til etablert intern kontroll
- være klageinstans for vedtak som kommunene har fattet.

Landbruksdirektoratet administrerer tilskuddsordningene. Det betyr at direktoratet har ansvar for å

- utbetale tilskuddene til mottakerne
- utvikle og drifte de digitale tjenestene som benyttes ved forvaltningen av tilskuddene
- utarbeide kommentarer til regelverket
- utarbeide instruks og retningslinjer for saksbehandling
- føre regnskap, og rapportere hvordan bevilgningene er disponert til Landbruks- og matdepartementet.
- gjennomføre evalueringer av tilskuddsordningene

Landbruks- og matdepartementet har ansvar for å

- følge opp Stortingets vedtak og forutsetninger i årlige tildelingsbrev til forvaltningen
- fastsette regelverk for tilskuddsordningene
- rapportere årlig til Stortinget om resultater og måloppnåelse for tilskuddsordningene

Mål, rammer og føringer for den enkelte tilskuddsordning

I tråd med Stortingets vedtak gis kommunene i Innlandet med dette rammer og retningslinjer for forvaltning av tilskuddsordninger på Landbruks- og matdepartementets område for 2025, jf. [Prop. 1 S \(2024-2025\)](#), og [Prop. 105 S \(2023-2024\)](#), og Stortingets behandling av disse.

For tilskuddsordningene der Statsforvalteren fordeler tilskuddsrammer til kommunen, har Statsforvalteren også anledning til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene i løpet av året. En slik omfordeling vil skje i dialog med de berørte kommunene, og Statsforvalteren meddeler endringer i rammene skriftlig til kommunene. Statsforvalteren ber derfor om at kommunene i størst mulig grad fatter vedtak før 10. november. For tilskudd til vegbygging, drift med taubane, hest o.a., tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket, utvalgte kulturlandskap i jordbruket og drenering av jordbruksjord er det en egen frist 1. oktober som gjelder omfordeling av restmidler, se nærmere informasjon under hver ordning. Det vil gi Statsforvalteren mulighet for å omfordele udisponerte midler mellom kommuner, og for å ha grunnlag for budsjettinnspill for 2026.

Nedenfor følger informasjonen om ordningene og rammene som kommunen skal benytte ved forvaltningen og når vedtak fattes jf. pkt. 3.3 nedenfor.

Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å medvirke til å dekke kostnadene til avløsning ved egen eller barns sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertaking, og ved dødsfall. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon. Tilskuddet kan også gis til gjenlevende ektefelle, samboer, forelder eller barn etter avdød jordbruger.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2025

For tilskudd til avløsning ved sykdom mv. utbetales tilskudd etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For denne ordningen fordeles ingen budsjetterammer til kommunene. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet tilgjengeliggjør budsjetteramme i Agros og påser at budsjettet ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsettinger Stortinget har satt. Formålet med de enkelte tilskuddsordningene under produksjonstilskudd, er beskrevet i den årlige budsjettproposisjonen Prop. 1 S fra Landbruks- og matdepartementet. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i jordbruksavtalen.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen

Rammer for 2025

For produksjons- og avløsertilskudd fordeles ingen konkrete budsjetterammer. Satsene fastsettes av Landbruks- og matdepartementet ut fra antall søkere som fyller vilkår, slik at budsjettbevilgningen for ordningene ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

Se [kapittel 3.1 i rundskrivet om forvaltningsansvar og saksbehandling](#) og [brukerveiledning for eStil PT](#) for nærmere informasjon om fagsystemet «eStil PT».

Tilskudd til tettere planting, gjødsling og ungskogpleie som klimatiltak

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med ordningen er å legge til rette for tiltak som kan ta vare på eller øke karbonlageret i skogen. Tilskudd etter ordningen kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 dekar produktiv skog.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til tettere planting.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til gjødsling av skog som klimatiltak.

Rammer for 2025

Tilskuddet innvilges og utbetales etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For disse ordningene fordeles ingen budsjetterammer ned til kommunenivå. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet har fastsatt tilskuddssatsene og kunngjort disse i sin veiviser for tilskuddsordningen. Tilskuddssatsene kan bli justert gjennom året for å unngå at rammen overskrides.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet.

Tilskudd kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 daa produktiv skog. Grensen på 10 daa kan fravikes hvis søknaden gjelder tiltak i samarbeid mellom flere eiendommer.

Tildelingskriterier

Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Statsforvalteren, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt. For øvrig gjelder forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til skogkulturtiltak

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til veibygging

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til miljøtiltak i skog

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til drift med taubane, hest o.a.

Tilskudd til vegbygging, drift med taubane, hest o.a.

Statsforvalteren i Innlandet er tildelt en budsjetteramme på 20,2 mill. kroner for 2025. Av tildelt ramme har Statsforvalteren foreløpig holdt igjen en ramme på 2,5 mill. kroner til drift med taubane. Den vil bli tildelt kommuner der det blir drift med taubane. Dersom taubaner ikke blir tilgjengelig, vil midlene bli tildelt til kommuner med søknader om tilskudd til bygging av skogsveg i løpet av høsten. Kommunene har budsjettert med et tilskuddsbehov på over 40 mill. kroner for 2025. Statsforvalteren oppfordrer derfor kommunene til å optimalisere tilskuddsforvaltningen til prosjekter der tilskudd har utløsende effekt og samarbeide regionalt med å disponere rammene for tilskudd. Statsforvalteren anbefaler at prosjekter som kan iverksettes dette året og har stor betydning for skogbruket prioriteres for å oppnå størst mulig effekt av tilskuddsmidlene. Prosjekter som det ikke er tilskuddsramme til og som kommunene mener er tilskuddsberettiget, legges i vegbank i ØKS for å synliggjøre oppdragsreserven av skogsvegprosjekter.

Siden tilskuddsramme ikke er overførbart til kommende år, vil tilskuddsramme som kommunene ikke har satt i ansvar på konkrete vegprosjekt innen den 1. oktober, bli trukket inn og omfordelt til kommuner som har prosjekter klare til bevilgning.

Tilskudd til skogkulturtiltak

Budsjetteramme for Innlandet i 2025 er fastsatt til 27,5 mill. kroner. Av tildelt ramme har Statsforvalteren

satt av 100 000 kroner til fordeling der vi ser høy aktivitet gjennom året. I tillegg har det kommet inn et ekstrasforbruk på 50 000 kroner fra 2024 som belastes årets pott.

I 2024 var det et overforbruk på nær 7 mill. kroner sammenlignet med tildelt ramme. Kommunenes aktivitetsbudsjett for 2025 viste et tilskuddsbehov på nesten 43 mill. kroner, noe som innebærer et behov for strengere prioriteringer. Statsforvalteren anbefaler derfor at kommunene foretar en tydeligere prioritering av tiltak innenfor de tilgjengelige midlene i 2025.

Prioritering av tiltak innenfor rammene ble også diskutert i regionmøter mellom Statsforvalteren og kommunenes skogbruksansvarlige første del av februar 2025. Videre anbefaler Statsforvalteren at alle kommuner benytter «inntil»-tilskuddssatser for NMSK-tilskudd til skogkulturtiltak.

Tilskudd til miljøtiltak i skog

Den nasjonale rammen er i 2025 på 3 mill. kroner. Dette tilskuddet skal brukes til dekning av merkostnad eller tap ved å gjennomføre skjøtselstiltak for å ivareta og utvikle miljøverdier.

- Det kan gis inntil 70 % tilskudd av medgåtte kostnader til slike tiltak. Delvis dekning av tap knyttet til langsiktig bevaring av spesielle miljøverdier (nøkkelbiotoper), der hensynet til disse krever at skogeier avstår fra hogst eller legger om skogsdriften.
- Det kan gis inntil 30 % tilskudd, fratrukket en arealavhengig egenandel til dette tiltaket.
- Dekning av merkostnader ved skogsdrift for å unngå veibygging som vil redusere «villmarkspregede områder»

Ordningen har sin hjemmel i NMSK-forskriftens § 6 og forvaltes etter reglene gitt i nevnte forskrift.

Ordningen er begrenset til områder der det drives skogbruk. Verneområder og områder som gjennom kommuneplan, reguleringsplan eller tilsvarende er regulert til annet enn landbruksformål – hvor ordinært skogbruk ikke kan drives - faller utenfor ordningen.

Det ble i 2024 utbetalt 2,4 mill. kroner av en pott på 5 mill. kroner på nasjonalt nivå, av dette ble utbetalt 1,1 mill. kroner i Innlandet.

Rammer for 2025

Se vedlagte oversikt.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Tilskudd kan innvilges foretak som oppfyller vilkår for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Tilskudd kan også innvilges eier av landbrukseiendom dersom det foregår en produksjon på landbrukseiendommen som oppfylle vilkårene for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Kommunene skal forvalte ordningen på grunnlag av målsettinger og prioriteringer i egne tiltaksstrategier. Vi viser også til føringer for SMIL-ordningen i [«Regionalt miljøprogram for jordbruket i](#)

[Innlandet»](#) (kap. 5). Tiltak for å bedre håndtering av overflatevann, redusere risiko for erosjon og flom og forbedre vannmiljø er viktige for klimatilpasning, ressursbevaring og matproduksjon. Oppfølging av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden skal prioriteres særskilt. Tiltak for ville pollinerende insekter og truet natur bør også vektlegges, og det kan gis investeringsstøtte til seterdrift over ordningen. Det er samtidig viktig at fordelingen av tilskudd i tilstrekkelig grad dekker opp hele bredden av formål med ordningen.

Rammer for 2025

For Innlandet har SMIL-ordningen en total årsramme på 34 mill. kroner. Tildelingen av midler til hver kommune går fram av vedlegget til dette brevet; kommunevis fordeling av belastningsfullmakter 2025. I tillegg disponerer kommunene midler som blir trukket inn fra eldre tilskudd i løpet av året. Statsforvalteren har holdt igjen 1 mill. kroner til fordeling på kommuner med ekstra behov høsten 2025. I fordelingen av midler har vi lagt vekt på aktivitetsnivå og gjennomføringsevne og kommuner med spesielt store behov for utbedring/oppgradering av hydrotekniske anlegg. I fordelingen har vi også tatt noe hensyn til omfanget av utestående ansvar for tilskudd og av tilskudd som er eller kan forventes å bli inndratt i år.

Kommunene kan innen 1. oktober 2025 melde inn om de har behov for ekstra midler for å kunne innvilge gjenstående, prioriterte søknader. Innen samme dato må alle kommunene som har igjen midler, melde inn til Statsforvalteren om de har behov for restmidlene eller om de kan omfordeles til kommuner med ekstra behov. Innmelding gjøres i [det digitale skjemaet «behov for tilskuddsmidler i landbruket»](#) (åpne skjemaet uten innlogging).

Kommunene skal melde inn behov for midler i 2026 i den samme skjemaløsningen som i foregående avsnitt innen 15. januar 2026, men fyller ut eget skjema for neste års behov.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om forvaltningen av ordningen](#).

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

Regionale miljøtilskudd i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

Tilskuddet kan gis til:

- Foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.
- Beitelag kan søke tilskudd for drift. Med beitelag menes sammenslutninger som er registrert som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om regionalt miljøtilskudd i jordbruket \(RMP\)](#).

Se også [hjemmesiden vår om regionalt miljøprogram for jordbruket](#).

Rammer for 2025

For regionale miljøtiltak i jordbruket fordeles ingen konkrete budsjetterammer til kommunene. Statsforvalteren fastsetter foreløpige satser for det enkelte tiltaket. Kommunen gjør en foreløpig behandling av søknadene. Statsforvalteren fastsetter endelige satser for det enkelte tiltaket basert på prognoser på forbruk fra søknadsomgangen, for å sikre at tildelingen til embetet ikke overskrides. Kommunen fatter vedtak om utbetaling når endelige satser er fastsatt.

Fagsystem og tilganger

Om fagsystemet «eStil RMP» - se [kapittel 4 i rundskriv om Regionalt miljøtilskudd i jordbruket \(RMP\) – forvaltningsansvar og saksbehandling.](#)

Tilskudd til drenering av jordbruksjord

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å øke kvaliteten på tidligere grøftet jordbruksjord ved å gi tilskudd til drenering av dårlig drenert jord med potensial for økt jordbruksproduksjon, samt å redusere faren for erosjon og overflateavrenning av næringsstoffer til vassdrag.

Tilskudd kan gis til eier av eller foretak som leier tidligere grøftet jordbruksareal og som drenerer dette arealet. For planerte arealer kan det gis tilskudd til arealer som ikke tidligere er grøftet.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen

Rammer for 2025

Innlandet har fått tildelt ramme på 17,5 mill. kroner til tilskudd til drenering av jordbruksjord i 2025. Se vedlagte oversikt med fordeling til kommunene.

Av hensyn til blant annet vannmiljøutfordringer, skal arealer med korn, grønnsaker og poteter fortsatt prioriteres ved fordeling av midler.

Statsforvalteren har tatt utgangspunkt i fordelingsnøkkel som vektet kommunens areal med korn, grønnsaker og potet med dobbel verdi. Dette er sammenholdt med kommunens innmeldte behov og tildelte ramme for 2025. Summen er avrundet og det er holdt tilbake kr 100 000 til fordeling etter behov før rapportering av behov og omfordeling i oktober.

Kommunene kan innen 1. oktober 2025 melde inn om de har behov for ekstra midler for å kunne innvilge gjenstående, prioriterte søknader. Innen samme dato må alle kommunene som har igjen midler, melde inn til Statsforvalteren om de har behov for midlene eller om de kan omfordeles til kommuner med ekstra behov. Innmelding skjer i det digitale skjemaet «tilskuddsordninger på landbruksområdet» (åpne skjemaet uten innlogging).

Kommunene skal melde inn behov for midler i 2026 i den samme digitale løsningen som i foregående avsnitt innen 15. januar 2026. Innmeldingen skal gjøres i eget skjema for dette, ikke i skjemaet som sendes inn for ekstra behov/midler til overs.

Inndratte midler i 2025 kan benyttes i kommunen. Kommunen bes gi beskjed om inndratte midler ikke vil benyttes i kommunen i 2025, slik at det eventuelt kan omfordeles. Ubrukte midler hos kommune og Statsforvalter inndras av Landbruksdirektoratet ved årets slutt.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)

- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene.

Tilskudd kan gis til lag eller foreninger (beitelag, grunneierlag, radiobjellelag) som er registrert i enhetsregisteret, som driver næringsmessig beitedrift og som iverksetter investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekter i beiteområder.

Tilsvarende gjelder for foretak som kan gis produksjonstilskudd etter § 2 i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, der det grunnet naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid. Stat, fylke eller kommune kan ikke gis tilskudd med mindre det søkes gjennom lag og forening der også en eller flere tilskuddsberettigede eiendommer er med.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2025

Se vedlagte oversikt.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til tiltak i verdensarvområder er å styrke landbruket i verdensarvområdene.

Formålet med tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap er å bidra til å sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift. Tilskuddene gjelder for tiltak innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og verdensarvområdene Vegaøyen, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen, slik disse områdene er avgrenset i Miljødirektoratets Naturbase.

Vi minner om at hvert UKL-område over tid på en balansert måte må dekke opp behov knyttet til alle tre deltema som ordningen omfatter: sikre naturmiljøverdier, kulturmiljøverdier og fortsatt jordbruksdrift, inkludert næringsutvikling basert på disse. Det er viktig at saksbehandler registrerer tiltaksgruppene som passer best for hvert tiltak i Agros for å vise hva midlene brukes til.

For tiltak som dekker flere miljøtema må en gjøre en skjønnsmessig fordeling på inntil 5 ulike tiltaksgrupper, sjøl om det ikke gir eksakte mål for effekten på hvert tema. Mange tiltak vil for eksempel ha effekt for både landskapsskjøtsel og biologisk mangfold, eventuelt kulturmiljø. Tiltak som eksempelvis bedrer status for trua arter på rødlista eller der skjøtsel av naturbeitemark/slåttemark eller andre trua naturtyper er hovedformålet, skal registreres under tiltaksgruppen biologisk mangfold. Bekjempelse av fremmede skadelige arter og tilrettelegging for pollinerende insekter vil også høre hjemme under denne

tiltaksgruppen. Unngå så langt det er mulig å registrere tiltaket som «annet». I [Eksempelsamlingen](#) finner dere eksempler på tiltak under de ulike miljøtema.

Det er viktig at alle UKL-områder har oppdaterte forvaltningsplaner som beskriver verdier, utfordringer og prioritering av tiltak.

I 2025 er det [Friluftslivets år](#). Departementene og Statsforvalteren oppfordrer UKL-områdene til å invitere til aktivitet i områdene, gjerne i samarbeid med kommunen, organisasjoner, grupper og foreninger. Formålet med friluftslivets år er å inspirere oss til å oppdage og ta vare på nærnaturen, invitere andre ut og prøve nye friluftaktiviteter. Friluftslivets år kan være en fin anledning til å skape begeistring for naturvennlig friluftsliv og samtidig få oppmerksomhet om verdiene i UKL-områdene. Mange UKL-områder har allerede brukt en del midler til tilrettelegging for besøk f.eks. rydding av stier, skilting og parkeringer.

Her er [lenke til brevet som ble sendt fra klima- og miljøministeren](#) til alle landets kommuner med oppfordring om å skape friluftaktiviteter i 2025.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningene.

Kommuner som har igjen restmidler 1. oktober, må melde inn om de har behov for midlene til gjenværende søknader. Kommuner med udekket behov for midler kan melde inn dette innen samme dato. Innmeldingen gjøres pr. e-post/brev til postmottaket vårt.

Rammer for 2025

Se vedlagte oversikt.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

Tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon

Formålet med tilskuddet er å redusere økonomiske tap som oppstår ved produksjonssvikt forårsaket av klimatiske forhold det ikke er mulig å sikre seg mot.

Tilskuddet kan gis foretak som har hatt svikt i plante- eller honningproduksjonen forårsaket av klimatiske forhold og som; på skadetidspunktet oppfyller vilkårene for å kunne motta produksjonstilskudd, ikke kan få dekket tapet gjennom en allment tilgjengelig forsikringsordning eller på annen måte, og uten ugrunnet opphold har gitt melding til kommunen om at skade har oppstått, eller vil kunne oppstå.

Kommunene skal ta imot meldinger om at skade har oppstått, eller vil kunne oppstå. Kommunen skal vurdere meldingen om skade. Stedlig kontroll gjennomføres på minimum 10 % av alle foretak det er mottatt melding fra innenfor planteproduksjon og minimum 50 % av alle foretak det er mottatt melding fra innenfor honningproduksjon.

Kommunen mottar søknadene om tilskudd og kontrollerer at den er fullstendig utfylt. Kommunen gir uttalelse til søknaden før den sendes til Statsforvalteren for behandling.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2025

Vedtak om tilskudd ved produksjonssvikt fattes av Statsforvalterne og det fordeles derfor ikke budsjettmessige rammer til kommunene.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

Oppfølging og kontroll

Internkontroll hos kommunen som tilskuddsforvalter

For å sikre korrekt saksbehandling, skal kommunen ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler¹.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt:

- registrering av faste data
- saksbehandling, herunder dokumentasjon av fastsettelse av tilskuddsbeløp
- registrering av vedtak om tilskudd
- utbetaling av tilskudd til rett mottaker til rett tid
- registrering i regnskapet
- behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker

Når kommunenes forvaltning av tilskuddene foregår i samarbeid med Statsforvalter og Landbruksdirektoratet, vil de enkeltes oppgaver til sammen sikre korrekt saksbehandling. I de fleste ordninger vil kommunene først og fremst ha ansvar for saksbehandlingen, registrering av vedtak og behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker. Øvrige oppgaver gjøres normalt av en av de to andre forvaltningseenhetene. Tiltakene må derfor sees i sammenheng.

Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere

Kommunen skal kontrollere informasjonen mottakeren sender inn som har betydning for søknadsbehandlingen. Kommunen skal videre kontrollere eventuelle rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskuddsordningen og målet med den. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.

Kommunen skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivået og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

Krav til kontroll med vedtak og utbetaling

Det er krav til kontroll med vedtak og utbetalinger av tilskudd. I økonomireglementet omtales kontrollene som ”transaksjonskontroller”. Ansatte med ulike roller og fullmakter skal bekrefte at kontrollene er utført.

Kontrollene skal sikre at bla. tilskudd blir håndtert i samsvar med gjeldende lover og regler. Kommunen må derfor etablere systemer og rutiner som sikrer at oppgavene blir gjort. Kravene i økonomiregelverket sidestiller maskinelle kontroller av utgifter med manuelle, dersom økonomisystemet har funksjonalitet

¹ Reglementet for økonomistyring i staten kapittel 6.3.8.1 og kapittel 2.4

til det. Det er særlig to av transaksjonskontrollene som er relevante for kommunene. Disse omtales nedenfor.

Krav til kontroll med vedtak - budsjett disponeringsmyndighet

Kommunen fatter vedtak om tilskudd. I slike tilfeller hvor kommunen har myndighet til å fatte vedtak på vegne av staten, følger det også krav til kontroll med den økonomiske forpliktelsen som tilskuddsvedtaket vil innebære. I Økonomiregelverket er dette omtalt som budsjett disponeringsmyndigheten.

Kommunenes vedtak om tilskudd skal godkjennes av en ansatt som har budsjett disponeringsmyndighet. Tildeling av budsjett disponeringsmyndighet til den ansatte må gjøres skriftlig.

Kommunene skal ha rutiner for oppfølging av delegert budsjett disponeringsmyndighet. Kommunene bør ha rutiner som sikrer at roller og tilganger endres når ansatte slutter eller går over i andre stillinger. Myndigheten til å disponere budsjettet (her tilskuddsrammen) følger den ansatte, ikke en stilling. Kommunen bør ha tiltak som sikrer at saksbehandlere har kjennskap til regelverk og rammer for saksbehandlingen.

Før en ansatt med budsjett disponeringsmyndighet fatter endelig vedtak, setter *Reglementet for økonomistyring i staten*² krav om at vedkommende skal

- a) påse at det er hjemmel for disposisjonen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
- b) påse at det er budsjettmessig dekning for utbetalingen
- c) påse at disposisjonen er økonomisk forsvarlig

I praksis vil det å skulle påse at det er hjemmel for disposisjonen etter a), være å påse at vedtaket er i henhold til tilskudsregelverket, dette brevet og rundskrivene på Landbruksdirektoratets nettsider. Informasjon om budsjettmessig dekning for tilskuddet som skal innvilges, følger av omtalen av de økonomiske rammene foran i dette brevet. Å påse at disposisjonene er økonomisk forsvarlig er ikke aktuelt for tilskudsforvaltningen.

Kommunene må ha rutiner som sikrer at disse oppgavene beskrevet i a) og b) blir gjort.

Krav til kontroll ved utbetaling - attestasjon

Alle tilskuddsbeløp skal være attestert³ før utbetaling kan skje. Den som attesterer, skal kontrollere at utbetalingsforslaget stemmer med vedtaket om tilskudd (tilskuddsbrevet), og at tilskuddsmottakeren har sendt inn dokumentasjon der det er stilt vilkår om dette. Her menes dokumentasjon på bruken av tilskuddsmidlene som er sendt inn i ettertid

For tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket og produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket skjer attestasjon maskinelt i de elektroniske fagsystemene før Landbruksdirektoratet utbetaler.

Arbeidsdeling

Det er stilt forholdsvis få krav til arbeidsdeling utover at den skal være forsvarlig – som følger av kravet til internkontroll. Minimumskravene i økonomireglementet er krav til utførelsen av kontrolloppgavene:

² Reglement for økonomistyring i staten kapittel 2.5.2.1

³ Reglement for økonomistyring i staten kapittel 6.3, og kapittel 2.5.2.2

- Den som har budsjett disponeringsmyndighet, kan ikke godkjenne godtgjørelser eller andre utbetalinger til seg selv.
- Registrering og endring av opplysninger om betalingsmottakere skal utføres av andre enn den som utøver budsjett disponeringen.
- Attestasjonen skal utføres av en annen enn den som har budsjett disponeringsmyndighet og har bekreftet disposisjonen.
- Den som attesterer, kan ikke attestere utbetalinger til seg selv.

Krav til dokumentasjon

Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Bekreftelsen av utøvd budsjett disponering skal komme frem av tilskuddsbrevet. I praksis vil kravet være ivarettatt i de elektroniske fagsystemene.

Bekreftelse på utøvd attestasjonskontroll vil komme frem av det elektroniske fagsystemet.

Tildeling og kontroll med tilganger til fagsystemene

Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer har tilgangskontroller som sikrer systemets funksjoner og data mot uautorisert endring, tilganger, utlevering av sensitiv informasjon eller ødeleggelse av data. Tilgangskontrollene er basert på at alle brukere har en personlig identifikasjon og tilgangsrettigheter tilpasset de oppgaver vedkommende har.

Tilgang skal kun gis til de som har et tjenstlig behov. Statsforvalter administrerer og gir tilganger. I fagsystemene brukes tildeling av roller som modell for å styre hva saksbehandler kan gjøre i systemet.

Kommunen skal skriftlig be Statsforvalteren om tilganger for sine ansatte som har tjenstlige behov for tilganger til fagsystemet. Ved endringer, f.eks. når noen slutter, endrer ansvarsområde, går ut i permisjon osv., må kommunen straks melde ifra om dette til Statsforvalteren.

Kommunen har en viktig oppgave med å kontrollere og følge opp tilgangene som gis til kommunens ansatte. Se nærmere under kapittel 2 og hver tilskuddsordning om hvilke fagsystemer som er aktuelle.

Rapportering om svakheter og sikkerhetsbrudd

Kommunene skal rapportere sikkerhetshendelser og svakheter knyttet til Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer til adressen sikkerhet@ldir.no.

Sikkerhetshendelser kan variere fra bevisst eller utilsiktet tilgang til systemet, utlevering av sensitive data, manipulasjon av informasjon eller ødeleggelse av data. En svakhet ved systemet er en egenskap som gjør det sårbart og som kan utnyttes enten ved uhell, av personer som ikke har til hensikt å forårsake skade, og av personer med onde hensikter.

Kommunene som bruker saksbehandlingssystemet, har ansvar for å utarbeide egne rutiner som er tilpasset de oppgavene de har ansvar for. Det gjelder bl.a. tilgangskontroller, behandling av personopplysninger, konfidensialitet og taushetsplikt og melding om brudd på personopplysningssikkerhet.

Med hilsen

Steinar Lyshaug (e.f.)
avdelingsdirektør

Marie Skavnes
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Kommunevis fordeling av belastningsfullmakter 2025

Kopi til:

LANDBRUKSDIREKTORATET

Postboks 56

7701

STEINKJER

Mottakerliste:

Lillehammer kommune	Postboks 986	2626	LILLEHAMMER
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Etnedal kommune	Kyrkjevegen 10	2890	ETNEDAL
Gausdal kommune	Vestringsvegen 8	2651	ØSTRE GAUSDAL
Gjøvik kommune	Postboks 630	2810	GJØVIK
Gran kommune	Postboks 41	2714	JAREN
Lesja kommune	Postboks 53	2671	LESJA
Lom kommune	Sognefjellsvegen 6	2686	LOM
Nord-Aurdal kommune	Postboks 143	2901	FAGERNES
Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRA
Nordre Land kommune	Postboks 173	2882	DOKKA
Ringebu kommune	Hanstadgate 4	2630	RINGEBU
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Skjåk kommune	Moavegen 30	2690	SKJÅK
Søndre Land kommune	Hovsbakken 1	2860	HOV
Sør-Aurdal kommune	Tingvollbakkin 15	2930	BAGN
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Vang kommune	Tyinvegen 5161	2975	VANG I VALDRES
Vestre Slidre kommune	Slidrevegen 16	2966	SLIDRE
Vestre Toten kommune	Postboks 84	2831	RAUFOSS
Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	VÅGÅ
Østre Toten kommune	Postboks 24	2851	LENA
Øyer kommune	Postboks 4	2637	ØYER
Øystre Slidre kommune	Bygdinvegen 1989	2940	HEGGENES
Alvdal kommune	Gjelen 3	2560	ALVDAL
Eidskog kommune	Postboks 94	2231	SKOTTERUD
Elverum kommune	Postboks 403	2418	ELVERUM
Engerdal kommune	Engerdalsveien 1794	2440	ENGERDAL
Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Grue kommune	Postboks 94	2261	KIRKENÆR
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Kongsvinger kommune	Postboks 900	2226	KONGSVINGER
Løten kommune	Postboks 113	2341	LØTEN
Nord-Odal kommune	Herredsvegen 2	2120	SAGSTUA
Os kommune	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN
Rendalen kommune	Hanestadveien 1	2484	RENDALEN
Ringsaker kommune	Postboks 13	2381	BRUMUNDDAL

Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
Stor-Elvdal kommune	Storgata 120	2480	KOPPANG
Sør-Odal kommune	Øgardsvegen 2	2100	SKARNES
Tolga kommune	Brugata 38	2540	TOLGA
Trysil kommune	Postboks 200	2421	TRYSIL
Tynset kommune	Torvgata 1	2500	TYNSET
Våler kommune	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
Åmot kommune	Postboks 65	2451	RENA
Åsnes kommune	Rådhusgata 1	2270	FLISA